

BÖLÜM 11

**ÖĞRETMEN YETİŞTİRME
TEACHER EDUCATION**

OKUL DENEYİMİ DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ'NİN GELİŞTİRİLMESİ

Menekşe Eskici

meskici@ibu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi'ne karşı tutumlarını ölçmek amacıyla bir ölçek geliştirmektir. Araştırma kapsamında yapılan literatür taraması sonucunda 34 likert tipi sorudan oluşan bir ölçek hazırlanmıştır. Hazırlanan ölçek 2010 – 2011 Eğitim-Öğretim yılında Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 226 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Öğrencilerden her madde için “kesinlikle katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum”, “kesinlikle katılmıyorum”, seçeneklerinden kendilerine uygun olanı seçmeleri istenmiştir. Bu çalışmadan elde edilen veriler SPSS 14 paket programıyla incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliği için faktör analizi yapılmıştır. Yapılan ilk faktör analizi sonucunda 8 maddenin (2, 6, 7, 12, 13, 22, 27, 28) ölçekten çıkarılmasına karar verilmiştir. Yapılan analiz sonucunda maddeler 5 faktör altında toplanmakta ve maddelerin faktör yükleri .43 ile .76 arasında değişmektedir. Ölçeğin güvenilirliği için ise madde analizi yapılmıştır. Ölçeği bütünü için güvenilirlik katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılık katsayıları “pratiğe dönüştürme” faktörü için .85, “zevk alma” faktörü için .86, “deneyim sağlama” faktörü için .79, “kişisel önem” faktörü için .78, “gerekli görme” faktörü için .76 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayanarak Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin eğitim alanında kullanılabilir, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul Deneyimi Dersi, Tutum, Geçerlik, Güvenirlik

ABSTRACT

The purpose of this study is develop a scale to measure teacher candidates' attitudes towards School Experience Class. As a result of a literature review a scale consisting of 34 Likert-type questions was prepared. The scale administered 226 undergraduate university students attending Trakya University Faculty of Education in 2010-2011 academic year. There are five options for each items "strongly agree", "agree", "undecided", "disagree", "strongly disagree". The data obtained in this study were examined using SPSS 14 package program. Factor analysis was conducted for construct validity. As a result of the first factor analysis 8 items (2, 6, 7, 12, 13, 22, 27, 28) were decided to removal of the scale. As a result of the analysis items are collected under the five factors and items' factor loadings ranged from .76 to .43. İtem analysis was made for the reliability of the scale. Whole of the scale of reliability coefficient was found .93. Internal consistency coefficients of factors of “Scholl Experience Class Attitude Scale” ranged from .86 to .76. Based on these findings, “Scholl Experience Class Attitude Scale” said to be a reliable and valid measurement tool. The scale can use in the field of education.

Keywords: Scholl Experience Class, Attitude, Reliability, Validity

1. GİRİŞ

Eğitimi bir sistem olarak düşündüğümüz zaman öğretmen bu sistemin en temel ögesidir. Öğretmen, sınıf kültürü ve ikliminin oluşturulmasında önemli bir etkidir (Dönmez, 2006). Eğitimin kalitesi de öğretmenin niteliği ile ilişkilidir. Bu doğrultuda öğretmenin yetiştirilmesi de önem kazanmaktadır. Öğretmenlik mesleği özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslektir. Bu

meslekte başarı olmak için, öğretmenlerin iyi bir konu alanı bilgisine ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışlara sahip olması gerekmektedir. Bu yeterliliklerin kazanabilmesi öğretmen adaylarının meslek öncesinde özel bir eğitimden geçirilmesi zorunludur (Erden ve Akman, 2001; Horstman ve White, 2002; Şişman, 2002).

İletişim ve bilgi teknolojisindeki gelişim ve değişimler öğretmen eğitimi ile öğretmenden beklenenlerin değişmesi sonucunu doğurmaktadır. Yaşanan gelişme ve değişmelerle öğretmenlerin işleri ve sorumlulukları da değişerek görev alanı çok fazla genişlemektedir. Önceleri sadece bilgi aktarımı görevi ile sınırlı olan öğretmenlik, günümüzde bireyleri geleceğe hazırlama, kültür aktarımını gerçekleştirme, gizil yetenekleri ortaya çıkarma gibi çok çeşitli ve karmaşık görevleri de üstlenmiştir. Öğretmen artık bilgiyi sağlayan kişi veya beceri modeli değil, hem öğrenme çevresi hem de öğrencilerin öğrenme süreçleri için kolaylaştırıcı olarak algılanmaktadır. Yeni anlayışta öğretmen, bilgi aktaran değil, öğrenmeyi ve öğrenme yollarını kılavuzlayan, öğrenciyle devamlı etkileşim halinde bulunan, eğitim programını uygulayan, öğretimi yöneten ve hem öğretimin hem de öğrencinin değerlendirmesini yapan kişidir. Bu çerçevede öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce birtakım becerilerle donatılmış olmanın gerekliliği ortaya çıkmıştır (Kılıç ve Acat, 2007; Ergün, 2005).

Milli Eğitim Bakanlığının 2004 yılında hazırlamış olduğu “Öğretmenlik mesleğinin genel ve özel alan yeterlikleri taslağı incelendiğinde; öğretmenlerde 6 ana başlık altında genel yeterlik sahibi olmaları öngörülmektedir. Bu taslakta Öğretmende olması gereken genel yeterlikler (Ergün, 2005);

- a) Kişisel mesleki değerler
- b) Öğrenciyi tanıma
- c) Öğrenme ve öğretme süreci
- d) Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme
- e) Okul, aile ve toplum ilişkileri
- f) Program ve içerik bilgisi, ana başlıkları altında toplanmıştır

Özel alan yeterlikleri ise her branş için ayrı ayrı belirlenmiştir.

Öğretmen yetiştiren programlar içinde, adayların fiziksel, zihinsel, akademik, ruhsal, ahlaki, duygusal, sosyal yönlerden mükemmel bir biçimde yetiştirilmeleri gerekmektedir. bunu sağlamak içinde programda çeşitli derslere yer verilmiştir (Şişman, 2002). Bunlardan en önemli olanlardan birisi de öğretmen adaylarının çalışacakları ortamlara bizzat dahil oldukları Okul Deneyimi Dersi'dir. Okul deneyimi dersi, öğretmenlik uygulaması öncesi, öğretmen adaylarının hazırbulunuşluklarını istenilen düzeye getirmeye yöneliktir. Bu derslerin genel amacı, okulun yapısı ile okullardaki günlük yaşamı tanıma, eğitim öğretim ortamını inceleme, deneyimli öğretmenleri ders başında gözleme, fakültedeki derslerde kazandıkları davranışları sergileyebilecek etkinlikler geliştirip uygulama, öğrenciler ile bireysel ve küçük gruplar halinde çalışma ve kısa süreli öğretmenlik deneyimi kazanmadır. Bu ders, öğretmen adaylarına; öğrenme etkinliklerini planlayarak uygulayabilme, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları tanıyabilme ve okuldaki diğer öğretmenlerle verimli ve uyumlu çalışabilme gibi becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Toplumu ve onu oluşturan bireyleri eğitmek; bireyin yaşadığı ortamı ve iletişimde bulunduğu bireyleri göz önünde bulundurmaya gerekli kılar. Bu bağlamda okul deneyimi Dersi öğretmenlerin mesleğe hazırlanmada önemli bir unsur teşkil etmektedir (Kılıç ve Acat, 2007;

Johnson, 2004; Yiğit ve Alev, 2005; Aksu ve Demirtaş, 2006; Tayfun ve Kara, 2008; Harmandar ve diğ., 2000; Vermette ve Foote, 2001).

1994-1998 yılları arasında yürütülen YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında Eğitim Fakülteleri yeniden yapılandırılmış ve 1998-1999 yılından itibaren yeterliğe dayalı eğitim modeli uygulanmaya konulmuştur. Bu reform sonucunda öğretmenlerin okullarda gerçekleştirdiği uygulamalar okul deneyimi I, okul deneyimi II ve öğretmenlik uygulaması olmak üzere üç bölüme ayrılarak uzatılmıştır. Ayrıca 2006 yılında belirlenen yeni YÖK programında Eğitim Fakülteleri İlköğretim Eğitimi bölümleri için lisans programının ilk sınıfında yer alan okul deneyimi I dersi, bu dönemden kaldırılarak öğretmenlik uygulaması ile beraber son sınıfa aktarılmıştır (Kılınc ve Salman, 2007).

Fakülte-Okul işbirliği ile gerçekleştirilen Okul Deneyimi Dersi'nin daha verimli şekilde yürütülmesi için çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Aksu ve Demirtaş'ın 2006 yılında öğretmen adaylarının Okul Deneyimi II Dersi'ni ilgili boyutlar açısından nasıl değerlendiğini ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışmada deneklerin, en olumlu yönde kendilerini, en olumsuz yönde okul müdürlerini değerlendirdiklerini göstermektedir. Olumlu olarak değerlendirilmekle birlikte en düşük ortalama öğretim elemanları için elde edilmiştir. Uygulama öğretmenlerinin değerlendirilmesinde, normal öğretimde olan ve öğretmenlik programını isteyerek seçen deneklerin daha olumlu oldukları gözlenmiştir. Öğretmen adayları kendilerini kişisel çaba faktöründe, okul faktöründen daha düşük düzeyde değerlendirmişlerdir. Tayfun ve Kara (2008) tarafından öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik tutumlarını belirlemek için yaptıkları çalışmada erkek öğrencilerin tutumlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca düşük not ortalamasına sahip öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi'ne yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu ortaya çıkmıştır. Alakuş, Oral ve Mercin (2005) yaptıkları çalışmada Okul Deneyimi II uygulamasının tam olarak amacına ulaşmadığını ortaya koymuştur. Özmen (2008) tarafından yapılan araştırma sonuçları öğretmen adaylarının, öğretim elemanları ve öğretmenlerin yeterli yardımı göstermemesi, raporlarına yeterince dönüt alamama, farklı öğretim elemanlarının farklı uygulamalar yapması ve kılavuzun yeterince anlaşılır olmaması gibi konularda sorunlar yaşadıklarını göstermektedir. Ayrıca, adaylar okul deneyimi II derslerinin mesleki gelişimlerine daha fazla katkı sağladığını düşünmektedirler. Toprakçı (2003) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmen adaylarının Okul Deneyimi II Dersi'ni aldıktan sonra tutumlarında düşme gözlenmiştir. Yapılan çalışmaların sonuçların da öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi'ne yönelik tutumlarının önemli rol oynadığı düşünülmektedir.

Tutum faktörünün başarıyı etkilediği tartışılmaz bir gerçektir. Okul Deneyimi Dersi gibi öğretmen yetiştirmede önemli ve gerekli bir dersin daha verimli bir şekilde yürütülmesi için dersi alan grubun tutumlarının dikkate alınması önem kazanmaktadır. Okul Deneyimi Dersi'ne karşı öğrencilerin tutumlarının belirlenmesinde kullanılması amacı ile bu ölçek geliştirilmesine gerek duyulmuştur.

Amaç

Bu çalışmanın amacı Okul Deneyimi Dersi'ne yönelik beş dereceli likert tipi bir ölçek geliştirmektir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemiyle ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Ölçeğin Geliştirilme Aşaması

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin maddelerini hazırlamadan önce kapsamlı bir literatür incelemesi yapılmıştır. Literatür taramasının yanı sıra benzer ölçeklerdeki maddeler incelenmiştir (Kılınç ve Salman, 2007; Bayazıtöğlü, 2002; Özmen, 2008; Demircan, 2007; Toprakçı, 2003). İncelemeler sonunda 34 maddeden oluşan bir madde havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra uzman görüşüne başvurularak bu maddeler tutum ifade edecek şekilde düzenlenmiştir. Oluşturulan 34 maddelik ölçekte 17'si olumlu, diğer 17'si ise olumsuz yargı içeren maddeler kullanılmıştır. Olumlu maddeler "tamamen katılıyorum=5" , "katılıyorum=4", "fikrim yok=3", "katılmıyorum=2", "kesinlikle katılmıyorum=1" şeklinde 5' ten 1' e doğru puanlanmış; olumsuz maddeler ise "tamamen katılıyorum=1" den "kesinlikle katılmıyorum=5" e olmak üzere 1' den 5' e doğru puanlanmıştır. Dolayısıyla ölçekten alınabilecek en düşük puan 34, en yüksek puan ise 170' tir.

Uygulama aşaması

Oluşturulan ölçeğin uygulaması 2010/2011 öğretim yılının bahar döneminin sonunda araştırmanın katılımcıları üzerinde yapılmıştır.

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcılarını 2010–2011 Eğitim-Öğretim yılında Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Sınıf Öğretmenliği, Fen bilgisi Öğretmenliği ve İngilizce Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören ve okul deneyimi dersi almış olan 292 (185 kız ve 107 erkek) tane son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu öğrencilerden 226 (141 kız ve 85 erkek) öğrenciye ulaşılmıştır. Bu öğrencilerin % 62.38'i kız öğrenci %37.61'i erkek öğrencidir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Okul Deneyimi Tutum Ölçeği'nin geliştirilme aşamasında geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına yer verilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik her hangi bir şeyin uygun ve sağlam olduğu hakkında bize bilgi verir. Uygunluk, geçerlik; sağlamlık ise güvenirliliktir. Bir araştırmadan elde edilen verilerin geçerli olması, ölçüm amacına uygun olmasına bağlıdır. Araç, ölçüm amacıyla ilgili olmayan maddeleri içermemeli ve söz konusu maddeler aynı zamanda ölçüm amacı konusunda yetersiz kalmamalıdır (Şencan, 2005).

Güvenirlik, aynı şeyin bağımsız ölçümleri arasındaki kararlılıktır. Geçerlik ise, ölçülmek istenen şeyin ölçülebilmiş olma derecesidir (Karasar, 2005).

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları olarak yapı geçerliği incelenmiştir. Yapı geçerliliği testin ölçülmek istenen davranış bağlamında soyut bir kavramı (Faktörü) doğru bir şekilde ölçebilme derecesini gösterir (Büyüköztürk, 2007). Yapı geçerliği için ölçeğin faktör analizleri yapılmıştır. Faktör analizi, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan bir istatistiksel tekniktir (Büyüköztürk, 2007). Aynı faktör grubunda toplanan maddelere, maddelerin içeriğine göre bir isim verilmiştir.

İlk aşamada yapı geçerliliğinin ardından birinci faktör yük değerleri göz önüne alınmıştır. Faktör yük değerinin, .45 yada daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüt olarak kabul edilmesi (Büyüköztürk, 2007) nedeni ile birinci faktör yük değerleri .45 altında olan maddeler ölçekten çıkartılmıştır. Ardından faktör analizi işlemi tekrarlanmıştır.

Güvenirlilik çalışmaları olarak iç tutarlılık her faktör için tek tek olmak üzere güvenirlilik katsayıları, madde analizi için ise madde-toplam korelasyonları incelenmiştir. Madde-toplam puan korelasyonu, test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklar (Büyüköztürk, 2007). Ölçeğin geçerlik ve güvenirlilik analizleri için SPSS 14 programı kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın bulgularına yer verilmiştir.

Yapı Geçerliliği

İlk aşamada yapı geçerliliğinin ardından birinci faktör yük değerleri göz önüne alınmıştır. Faktör yük değerinin, .45 yada daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüt olarak kabul edilmesi (Büyüköztürk, 2007) nedeni ile birinci faktör yük değerleri .45 altında olan maddeler ölçekten çıkartılmıştır. Böylece ölçekten 8 madde (2, 6, 7, 12, 13, 22, 27, 28) atılmıştır. Ardından faktör analizi işlemi tekrarlanmıştır. Maddelerin 5 faktör altında toplandığı görülmüştür. Yapılan analizler sonucunda elde edilen 26 maddenin faktör yükleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeğinin Faktör Yükleri

Madde numarası	Faktörler				
	1	2	3	4	5
20	,76				
29	,73				
8	,68				
33	,62				
5	,58				
10	,57				
19	,49				
15		,79			
9		,73			
14		,69			
11		,60			
4		,58			
26		,57			
25		,51			
31			,73		
32			,69		
30			,69		
34			,58		
24			,53		
18				,72	
17				,69	
16				,63	
3					,63
21					,58
1					,58
23					,43

Elde edilen beş faktör altında toplanan maddeler incelendiğinde, birinci faktörde bulunan maddelerin (20, 29, 8, 33, 5, 10, 19) daha çok öğrencilerin teoride öğrendikleri bilgileri pratiğe dönüştürme ile ilişkili olduğu belirlenmiş ve bu “pratiğe dönüştürme” adı altında ele alınmıştır. Bu faktör altında toplanan maddeler, öğrencilerin Okul Deneyimi Dersi’de öğrendikleri kuramsal bilgileri uygulama fırsatı bulduğu için bu dersle ilgili olumlu düşünmesi gibi özellikleri değerlendirmektedir. “pratiğe dönüştürme” faktörü altında toplanan 7 maddenin faktör yükleri ,761 ile ,499 arasında değişmektedir. ve Bu maddelere örnek olarak “*Okul Deneyimi Dersi Teoride öğrendiklerimi uygulama fırsatı yaratıyor*” gösterilebilir.

İkinci faktöre yüklenen maddeler (15, 9, 14, 11, 4, 26, 25) daha çok öğrencilerin Okul Deneyimi dersinden zevk alma ile ilişkili olduğu için bu faktör “*zevk alma*” olarak adlandırılmıştır. “Zevk alma” boyutundaki maddeler, öğrencilerin dersi sevmesi, derse karşı ilgi duyması, bu ders için gönüllü olarak daha fazla zaman harcaması gibi özellikleri içermektedir. 7 maddeden oluşan bu faktöre ait maddelerin faktör yükleri ,795 ile ,516 arasında değişmektedir. Bu maddelere örnek olarak “*Okul Deneyimi Dersi Öğretmenlik mesleğine olan sevgimi artırır*” gösterilebilir.

Üçüncü faktöre yüklenen maddeler (31, 32, 30, 34, 24) daha çok öğrencilerin öğretmenlik mesleği hakkında deneyim sağlama ile ilişkili olduğu için bu faktör “*deneyim sağlama*” olarak adlandırılmıştır. “Deneyim sağlama” boyutundaki maddeler, öğrencilerin gelecekteki meslekleri ile ilgili bu dersin tecrübe kazandırıp kazandırmadığı ile ilgili düşüncelerini ölçmektedir. 5 maddeden oluşan bu faktöre ait maddelerin faktör yükleri ,731 ile ,536 arasında değişmektedir. Bu maddelere örnek olarak “*Okul Deneyimi Dersi sayesinde zamanı etkili kullanmayı öğrendim*” Gösterilebilir.

Dördüncü faktöre yüklenen maddeler (18, 17, 16) daha çok öğrencilerin Okul Deneyimi Dersi’ne yükledikleri kişisel önem ile ilişkili olduğu için bu faktör “*Kişisel Önem*” olarak adlandırılmıştır. “Kişisel Önem” boyutundaki maddeler, öğrencilerin bu derse yükledikleri bireysel değer, kendisine sağlayacağı kişisel fayda ile ilgili düşüncelerini ölçmektedir. 3 maddeden oluşan bu faktöre ait maddelerin faktör yükleri ,726 ile ,634 arasında değişmektedir. Bu maddelere örnek olarak “*Okul Deneyimi Dersi’nde başarılı olmak benim için önemlidir.*” Gösterilebilir.

Beşinci faktöre yüklenen maddeler (3, 21, 1, 23) daha çok öğrencilerin Okul Deneyimi Dersi’ni gerekli görme ile ilişkili olduğu için bu faktör “*Gerekli Görme*” olarak adlandırılmıştır. “Gerekli Görme” boyutundaki maddeler, öğrencilerin bu dersin bir öğretmen adayı için ne kadar önemli olduğu ile ilgili düşüncelerini ölçmektedir. 4 maddeden oluşan bu faktöre ait maddelerin faktör yükleri ,634 ile ,435 arasında değişmektedir. Bu maddelere örnek olarak “*Okul Deneyimi Dersi meslek hayatıma katkı sağlar.*” gösterilebilir.

Güvenirlilik ve Madde Analizi

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği’nin güvenilirliğinin belirlenmesi için faktörlerin tek tek madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır.

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği’nin güvenilirlik katsayıları “Pratiğe Dönüştürme” faktörü için .85 hesaplanmıştır. Bu faktöre ait madde toplam korelasyonları hesaplanmış sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: “Pratiğe Dönüştürme” faktörüne ait madde toplam korelasyonları

Maddeler	Madde Toplam Korelasyonları
20	,74
29	,69
8	,69
33	,62
5	,55
10	,64
19	,47

“Zevk Alma” faktörü için güvenilirlik katsayısı .86 hesaplanmıştır. Bu faktöre ait madde toplam korelasyonları hesaplanmış sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: “Zevk Alma” faktörüne ait madde toplam korelasyonları

Maddeler	Madde Toplam Korelasyonları
9	,73
15	,70
14	,71
11	,46
4	,60
25	,55
26	,71

Deneyim Sağlama” faktörü için güvenilirlik katsayısı .79 hesaplanmıştır. Bu faktöre ait madde toplam korelasyonları hesaplanmış Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: “Deneyim Sağlama” faktörüne ait madde toplam korelasyonları

Maddeler	Madde Toplam Korelasyonları
24	,60
30	,69
31	,41
32	,58
33	,39
34	,64

“Kişisel Önem” faktörüne ait güvenilirlik katsayısı .78 hesaplanmıştır. Bu faktöre ait madde toplam korelasyonları hesaplanmış sonuçlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5: “Kişisel Önem” faktörüne ait madde toplam korelasyonları

Maddeler	Madde Toplam Korelasyonları
16	,64
17	,71
18	,53

“Gerekli Görme” faktörüne ait güvenlik katsayısı .76 hesaplanmıştır. Bu faktöre ait madde toplam korelasyonları hesaplanmış sonuçlar Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: “Gerekli Görme” faktörüne ait madde toplam korelasyonları

Maddeler	Madde Toplam Korelasyonları
1	,61
3	,58
21	,59
23	,51

Nihahi ölçek için güvenilirlik katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Bu değer bize geliştirilen ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği’ni geliştirmek ve ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Araştırmanın örneklemini 2010 – 2011 Eğitim – Öğretim yılında Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 226 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Ölçeğin geliştirilme sürecinde öncelikle geniş bir literatür taraması yapılmış ve Okul Deneyimi Dersi ile ilgili olduğu düşünülen benzer ölçekler incelenmiştir. Bu incelemeden sonra elde edilen bilgiler ölçek maddesi olabilecek şekilde yazılmış ve 34 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur.

Yapı geçerliği için yapılan faktör analizi sonucunda toplam 9 faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Fakat bir ve ya iki maddenin bir faktörü temsil ettiği maddelerin ölçekten çıkarılmasına karar verilmiştir. Maddelerin çıkarılmasının ardından tekrar faktör analizi yapılmış ve böylece 26 maddeden oluşan 5 faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Bu 5 faktör içerdikleri maddelerin özelliklerine uygun olarak “pratiğe dönüştürme”, “zevk alma” ve “deneyim sağlama” “kişisel önem” “gerekli görme” şeklinde adlandırılmıştır. Geçerlik çalışmalarından elde edilen bulgular göz önüne alındığında ölçeğin geçerliğinin sağlandığı söylenebilir.

Güvenirlik çalışmasında iç tutarlılık katsayılarının ölçeğin bütünü için .93, Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği’nin iç tutarlılık katsayıları “pratiğe düşürme” faktörü için .85, “zevk alma” faktörü için .86, “deneyim sağlama” faktörü için .79, “kişisel önem” faktörü için .78, “gerekli görme”

faktörü için .76 olarak bulunmuştur. Bu yöntemle elde edilen güvenilirlik katsayıları ölçeğin güvenilirliğinin sağlandığını göstermektedir.

Araştırmanın bulguları doğrultusunda, Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin öğrencilerin Okul Deneyimi Dersi'ne karşı tutumlarının değerlendirilmesinde geçerli ve güvenilir biçimde kullanılabilecek bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

5. KAYNAKLAR

- Aksu, M. B. ve Demirtaş, H. (2006), “Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi II Dersine Yönelik Görüşleri (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği)”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7, 11, 3-21.
- Alakuş, A. O., Oral, B., Mercin, L. (2005), “Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Uygulamasına İlişkin Algıları”, Milli Eğitim Dergisi, 33, 168, 28.05.2009 tarihinde ulaşılmıştır. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-alakus.htm>
- Dönmez, B. (2006): “Sosyal bir Sistem Olarak Sınıf”, in M. Şişman ve S. Turan (eds.), *Sınıf Yönetimi*, Ankara: Pegem Yayınları.
- Erden, M. ve Akman, Y. (2001): *Gelişim ve Öğrenme*, Ankara: Arkadaş Yayınevi, 2.Basım.
- Ergün, M. (2005), “İlköğretim Okulları Öğretmen Adaylarının KPSS'deki Başarı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Kastamonu İli Örneği)”, Kastamonu Eğitim Dergisi, 13,2, 311-326.
- Harmandar M., Bayrakçeken,S., Kıncal,R., Büyükkasap, E. ve Kızılkaya, S. (2000). Kazım Karabekir Eğitim Fakültesinde Okul Deneyimi Uygulaması ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi. Milli Eğitim Dergisi. Sayı:148. Ankara. <<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/148/1.htm>> (2006, Şubat 21).
- Horstman, B. ve White, W. G. (2002). Best practice teaching in college success courses: integrating best practice teaching methods into college success courses. *The Journal of Teaching and Learning*. 6 (1), 6-15.
- Johnson, M. G. (2004). Constructivist Remediation: Correction in Context, *International Journal of Special Education*, 19 (1), 72 – 88.
- Kılıç, A. ve Acat, M. B. (2007), “Öğretmen Adaylarının Algılarına Göre Öğretmen Yetiştirme Programlarındaki Derslerin Gereklilik ve İşe Vuruluk Düzeyi”, Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17, 21-37.
- Kılınç, A ve Salman, S. (2007), “Okul Deneyimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi”, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27,1, 23-35.
- Özmen, H. (2008), “Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II Derslerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25, 25-37.
- Şişman, M. (2002): *Öğretmenliğe Giriş*, Ankara: Pegem Yayıncılık, 4. Baskı
- Tayfun, A. ve Kara, D. (2008), “Turizm ve Ticaret Eğitim Fakültesinde Okuyan Öğrencilerin Okul Deneyimi Dersine Yönelik Tutumları”, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 103-116.
- Toprakçıl, E. (2003), “Okul Deneyimi II Dersinin Teoriği ve Pratiği”, Eğitim Araştırmaları Dergisi, 7, 146-151.